

Rechten van de ouders in de Jeugdhulpverlening: handvatten uit de toepasselijke wetgeving & universele rechten

1. BURGERLIJK WETBOEK: OUDERLIJK GEZAG

- **Een kind en zijn ouders zijn op elke leeftijd aan elkaar respect verschuldigd.**

Hulpverleners moeten met het kind en de ouders aan het groeiproces werken om het onderling respect te herstellen, en handvatten bieden aan het kind en de ouders om daaraan te werken.

- **Een kind blijft onder het gezag van zijn ouders tot aan zijn meerderjarigheid of zijn ontvoogding.**

Het ouderlijk gezag moet blijven bestaan, waarbij de hulpverlening en de ouders de opvoedingsverantwoordelijkheid delen. De hulpverlening mag niet de positie van de ouders overnemen.

- **Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.**

Hulpverleners moeten inspanningen blijven doen om beide ouders te blijven betrekken en te informeren. Informatie over mogelijke gevolgen van beslissingen is erg belangrijk. Als de wettelijke aansprakelijkheid van de ouders meespeelt, moet er een akkoord zijn van beide ouders.

- **Persoonlijk contact kan enkel om bijzonder ernstige redenen worden geweigerd.**

Ouders hebben steeds informatierecht! Wie is het aanspreekpunt voor de ouders? Wat zijn alle bestaande mogelijkheden over contactopname met de ouders? Men moet steeds blijven werken aan herstel! Blijven proberen om contact te hebben! Als ouder heb je het recht om bijgestaan te worden.

- **Wanneer de ouders het gezag over de persoon van het kind gezamenlijk uitoefenen, beheren zij ook gezamenlijk zijn goederen en treden zij gezamenlijk als zijn vertegenwoordiger op.**

Communicatie en openheid tussen instelling en ouders is noodzakelijk! Standpunten moeten van elkaar gekend zijn.

2. DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS

Artikel 12: Niemand zal onderworpen worden aan willekeurige inmenging in zijn persoonlijke aangelegenheden, in zijn gezin, zijn tehuis of zijn briefwisseling, noch aan enige aantasting van zijn eer of goede naam. Tegen een dergelijke inmenging of aantasting heeft eenieder recht op bescherming door de wet.

De ouder heeft recht op uitleg. De hulpverlening moet motiveren waarom dingen gebeuren. Blijf bij de hulpvraag en schep een duidelijk kader, ook over wie betrokken partij is. Verduidelijk waarom en hoe.

Artikel 16: Het gezin is de natuurlijke en fundamentele groepseenheid van de maatschappij en heeft recht op bescherming door de maatschappij en de staat.

Hier moet mee rekening gehouden worden Een gezin is een systeem: alles hangt aan elkaar.

3. WET OP DE PRIVACY - BESCHERMING VAN DE PERSOONSgegevens

Recht op informatie: de ouder heeft recht te weten wie zijn gegevens verwerkt. Wanneer iemand gegevens verzamelt over de ouder, moet hij de ouder daarvan op de hoogte brengen. Dat geldt voor gegevens die rechtstreeks van de ouder zijn verkregen en voor informatie die via een derde is verkregen. Zet mensen op de eerste plaats, niet de dossiers. Laat mensen eigenaar zijn van het eigen dossier. Een dossier is een middel en geen doel.

Recht om vragen te stellen: de ouder mag aan iedereen die verantwoordelijk is voor gegevensverwerking vragen of hij gegevens over de ouder bezit. Als hij gegevens over de ouder heeft, dan moet hij dat de ouder vertellen: met welk doel hij deze gegevens heeft verzameld; welke gegevens hij precies heeft; en wie deze gegevens zal ontvangen. Door veel gezamenlijke beslissingen te nemen, neemt het belang van het dossier af (ouder wordt eigenaar van het dossier).

Recht op rechtstreekse toegang: de ouder heeft het recht op een afschrift van de verwerkte gegevens en alle informatie over de oorsprong van de gegevens. De vraag die de meeste mensen bezighoudt is namelijk: waar heeft deze persoon mijn gegevens vandaan? Om de context correct te kunnen inschatten moet informatie voorzien worden van een ruimere schets.

Recht op verbetering: de ouder kan kosteloos onjuiste gegevens laten verbeteren of onvolledige, irrelevante of verboden gegevens laten wissen. Als de verantwoordelijke voor de verwerking niet op zijn verzoek wil ingaan, kan de ouder een klacht indienen bij de rechterlijke macht. Als de verantwoordelijke de gegevens over de ouder aan derden zou hebben bezorgd, moet hij de derden op de hoogte brengen van de verbeteringen. Ouders zijn op de hoogte van het feit dat ze correcties mogen aanbrengen in hun gegevens. Er moet een gebruiksvriendelijk procedure voor de correctie van gegevens zijn.